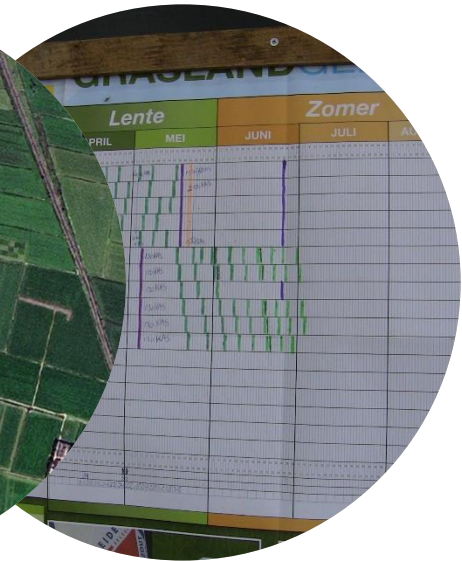

18. Arbeid

Samenstellers: Bert Philipssen en Agnes van den Pol-van Dasselaar

November 2018

Weiden of opstallen is arbeid..

arbeid

Hoe afwegen?

- Algemene feiten
- Koe & Wij deelnemers
- Koe & Wij checklisten

Algemene feiten

- Meer tijd rond melken
- Minder tijd met voederwinnen
- Meer tijd met graslandbeheer

Wat afwegen?

Wat kies je? (0 weiden – 0 opstallen)

- Hoeveelheid arbeid
- Soort arbeid (belasting, plezier)
- Organisatie arbeid

Weiden of opstallen?

De afwegingen rond arbeid!

- Is extra arbeid nodig bij weidegang?
- Heb ik storende arbeidspieken?
- Welk type werk vind ik leuk?
- Hoe goed is het werk te organiseren?

Arbeid

- Bij welke posten zitten de verschillen?

Arbeid

- Melken
 - Voeren
 - Veeverzorging
 - Graslandbeheer
 - Algemeen
-
- Bronnen: Koe & Wij; Handleiding weiden of opstallen, (on)mogelijkheden van weidegang

Melken

Schat het verschil tussen weiden en opstallen. Ga uit van weiden en vergelijk met opstallen in de zomer

Melken		invullen: min / weidedag	Toelichting
Aantal weidedagen			
Halen en brengen van de koeien	+		Hoeveel tijd ben je dagelijks kwijt met halen en brengen van koeien naar stal en wei?
Schoonmaken looppad stal-wei	+		Hoeveel tijd ben je dagelijks kwijt met schoonmaken van toegangsweg van stal naar weide?
schoonmaken uier en spenen	-		hoeveel tijd ben je dagelijks minder kwijt bij schoonmaken van uier in weideperiode bij weidegang?

Voeren

Voeren		min / weidedag	
kuil blootleggen	-		hoeveel tijd heb je minder nodig om de kuil(en) in de zomerperiode bloot te leggen (zand, banden, zeil)?
uithalen/verdelen kuil/mais	-		hoeveel tijd heb je minder nodig om ruwvoer te voeren bij weidegang?
naverdelen/aanschuiven	-		hoeveel tijd heb je minder nodig om ruwvoer aan te schuiven?

Veeverzorging

Veeverzorging		min / weidedag	
reinigen roosters, boxen	-		hoeveel tijd heb je minder nodig om boxen en roosters te reinigen in de situatie met weidegang?
veecontrole (tochtigheid ed)	+		hoeveel tijd heb je meer nodig om je vee te controleren bij weidegang?
gezondheid (klauwbekappen, ...)	-		hoeveel tijd heb je minder nodig om je koeien gezond te houden (klauwen, mastitis) in de situatie met weidegang?

Graslandbeheer

Graslandbeheer		uren / jaar	
maaieren	-		Hoeveel uren hoef je minder te maaien bij weidegang? (reken via maai%, # ha/uur); Denk ook aan hoger efficiëntie bij opstallen!
schudden	-		Hoeveel uren hoef je minder te schudden bij weidegang? (reken via maai%, # ha/uur); Denk ook aan hoger efficiëntie bij opstallen!
wiersen	-		Hoeveel uren hoef je minder te wiersen bij weidegang? (reken via maai%, # ha/uur); Denk ook aan hoger efficiëntie bij opstallen!
bloten	+		Hoeveel uren besteed je aan bloten bij weidegang?
afrasteren + kanten maaien	+		Hoeveel uren besteed je aan afrasteren aanleggen en onderhouden (gras wegmaaien) bij weidegang
watervoorziening	+		Hoeveel uren besteed je aan watervoorziening regelen bij weidegang
graslandmanagement en planning	+		Hoeveel uren besteed je extra aan graslandmanagement
herinzaai	-		Hoef je je grasland minder vaak te herinzaaien bij weidegang? Hoeveel uren zou dat per jaar zijn?
inkuilen	-		Als je zelf het inkuilen verzorgt, hoeveel uren is dat minder bij weidegang? (reken via maai%, # ha per uur)
mengmest rijden	-		Als je zelf de mest uitrijdt, hoeveel uren is dat minder bij weidegang? (Benader via kuub

Algemeen

Algemeen		uren / jaar	
onderh. Voer/mestopslag, werktuigen	-		hoeveel tijd heb je minder nodig om voor onderhoud van voer/mestopslag en werktuigen bij weidegang??
mestmixen, mestverwerken	-	1	Hoeveel tijd heb je minder nodig om mest te mixen bij weidegang?

	praktijkgroep AMS	praktijkgroep Kleine huiskavel	opmerkingen
melken	29 minuten extra	26 minuten extra	vooral voor op- halen van koeien
voeren	17 minuten minder	14 minuten minder	vooral minder kuil uithalen
veeverzorging	17 minuten minder	10 minuten minder	vooral reinigen roosters
graslandbeheer en algemeen werk	6 minuten minder	3 minuten minder	meer afrasteren, minder inkuilen
totaal arbeid	11 minuten per weidedag minder	1 minuut per weidedag minder	

Doel

Verskil in arbeidsuren bij 5 systemen

Uitgangspunten

- 650.000 kg melk; 80 mk
- 180 weidedagen: omweide systeem
- Jongvee op stal
- Geen verschil in mechanisatie
- Maaien, schudden, wiersen zelf

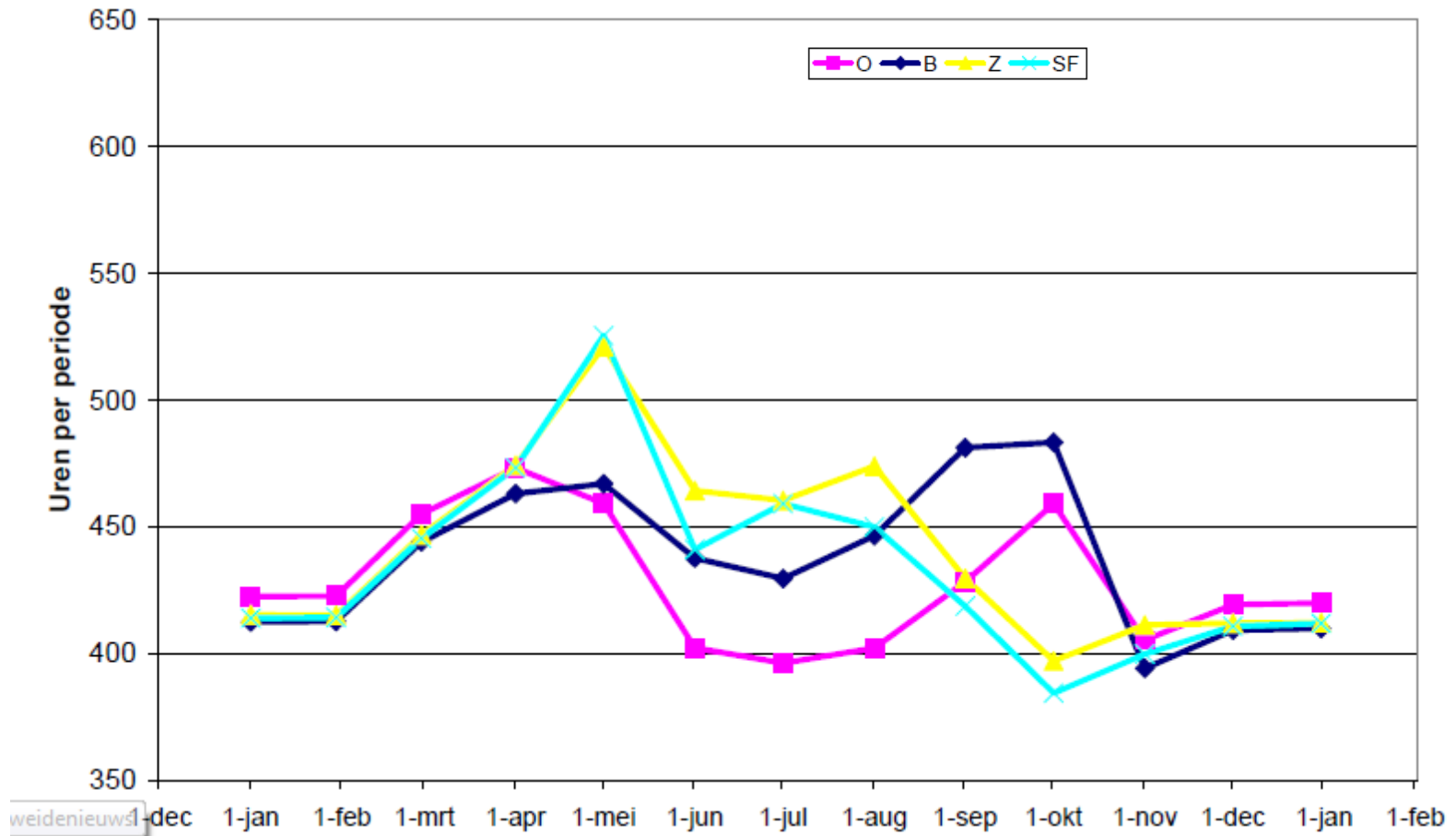
Verskil in arbeid klein

	onbeperkt weiden	beperkt weiden	zeer beperkt weiden	zomerstalvoeding	summer-feeding
algemeen	100%	101%	101%	105%	107%
grasland & voedergewassen	100%	130%	162%	114%	153%
vee verzorgen	100%	102%	104%	103%	103%
voeren	100%	103%	113%	131%	112%
melken (inclusief koeien ophalen)	100%	96%	96%	93%	93%
totaal	100%	102%	106%	103%	104%

Verschillen vooral in seizoenswerk

	onbeperkt weiden	beperkt weiden	zeer beperkt weiden	zomerstal- voeding	summer- feeding
totaal	100%	102%	106%	103%	104%
dagelijks werk	100%	99%	102%	102%	99%
seizoenswerk	100%	111%	122%	108%	122%

Arbeidsverdeling over het jaar bij verschillende graslandgebruikssystemen

Arbeidsbesparende tips

Tips management - Werkplanning

- wees gestructureerd
- niet muggenziften
- houd het eenvoudig
- werk met een agenda (zelf baas blijven over tijd)
- plan tijd in voor onverwachte zaken
- denk na over: wat doe je zelf en wat laat je juist door anderen doen?

Tips management - Automatisering

- probeer (dagelijks werk) te automatiseren
- gebruik een kalverdrinkautomaat
- kalveren vanaf drie maanden op roosters en voer met het koevoersysteem
- geef kalveren apart aangezuurde melk in een speenemmer

Tips management - Arbeidsplezier

- niet langer dan twee uur per keer melken en schoonmaken
- word meer intensief en besteed minder leuk werk uit
- concentreer je op waar je goed in bent

Tips management - Uitbesteden

- eenmalig werk láten doen
- pieken in werk afvlakken door het uit te besteden
- houd afstand en durf los te laten

Tips melken - Koeien halen

- gebruik een quad
- werk met een fluitje
- zorg voor regelmaat voor de koeien
- omweiden (kleinere percelen) in plaats van standweiden
- goede 'leiders' onder de koeien zijn een pré

Tips voeren - Voeding

- houd het zo eenvoudig mogelijk
- bij een hoge melkproductie: maak het in de wei zo optimaal mogelijk en stuur aan het voerhek bij

Tips AMS - Kruisen koe- en machineverkeer

- ga niet van de trekker af
- gebruik veeroosters
- gebruik draad met afstandsbediening
- gebruik hek met afstandsbediening
- gebruik een stroomrooster
- zorg voor gescheiden paden

Tips graslandbeheer - Afrasteren

- pas standweiden toe
- oppervlakte aanpassen

Tips graslandbeheer - Kunstmest strooien

- niet doen, kies grasklaver
- één keer per maand (accepteer een lagere N-efficiëntie)

Tips graslandbeheer - Bloten / wei uitmaaien

- niet doen, heeft geen meerwaarde bij standweiden

Tips graslandbeheer - Mestuitrijden

- totale jaargift in twee keer uitrijden

Tips graslandbeheer - Drinkwatervoorziening

- in de stal laten halen
- vaste drinkbakken in plaats van weidepompjes
- vooraf investeren in een deugdelijke installatie

Tips graslandbeheer - Beweidingsstelsysteem

- pas standweiden toe
- begin vroeg met weiden
- liefst brede percelen

Tips veeverzorging - tochtigheidswaarneming

- gebruik stappentellers

Tips veeverzorging - Koeien scheren

- in open goed geventileerde stallen niet nodig
- alleen achterhand scheren
- gebruik een roterende koeborstel

Tips veeverzorging - Boxen vullen

- minder strooisel bij beweiding
- bij beweiding kan boxen vullen op elk moment van de dag uitgevoerd worden

Ervaring Koe & Wij

- De verschillen tussen individuele boeren zijn groter dan tussen de systemen

Tot slot

- Individuele keuzes belangrijk
- Er is meer dan arbeidstijd....
- Checklist, stel steeds de vraag: “Hoeveel tijd meer/minder bij weidegang?”
- Hulp: resultaten Koe&Wij inschattingen

Arbeid in relatie tot weidepremie

- 1 ct weidepremie is bij een bedrijf met 800.000 kg melk 8.000 Euro
- Stel arbeid 25 Euro per uur
- 320 uur....
- Weideseizoen 26 weken is 12 uur per week.....

Meer informatie en verdieping

- Checklist arbeidstijd:
 - <http://edepot.wur.nl/367347>

Deze diaserie is samengesteld in het kader van het project WURKS-beweiding door Wageningen Livestock Research. Onze dank gaat uit naar allen die materiaal aangeleverd hebben voor deze dia's. De samenstellers hebben hun uiterste best gedaan om juiste en actuele informatie te plaatsen. Wageningen Livestock Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van het getoonde onderzoek of de toepassing van de adviezen.

